UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Vltimarvm Volvntatvm, Svccessionvm, & Legitimationum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XXXII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96520

Visual Library

matrimoniū non tñ puniri debet ꝯ̃hens ſponſalia, vt [illegible] gl. ī d. cle. j. de ꝯſan. & affin. Pręterea quãuis per matrimoniū aliqua deſinat viuere, in viduitate, & iõ [illegible] puniēda, vel aliquo cõmodo priuanda, tñ ꝑ ꝯ̃ctū [illegible] ſpõſalioru de futuro ñ deſinit eſſe vidua, nec [illegible] incõmodo ē afficiēda, vt eſt tex. not. & clarus ī [illegible] ff. de his, q̃ no. infam. in fi. iūcta. l. decreto. C. eo. [illegible] ibi Bal. & dixi ſ̃. ¶ Nõ obſtãt ſecūdo verba teſta[illegible] q̃bus dr̃, ꝙ dña Petra vnà cū domina Bartho[illegible] habeat vſumfructū rerū hr̃ditatis, donec ip[illegible] vel altera earū vixerit in vita viduali, q̃ ver[illegible] nihil aliud ſignificãt, q̃ in actu, & pudicitia viduali [illegible] ex not. ꝑ Bal. in l. volūtatis. C. de fideicõ. iū[illegible] ſuis in d. l. decreto: † Sed ea q̃ ꝯ̃xit ſpõſalia de [illegible] nõ dr̃ viuere in actu viduali, cū iam ſit ꝓxima [illegible] monio per quod ceſſat viduitas. d. l. decreto, nã [illegible] ſponſalia peruenitur ad matrimoniū. l. oratio. ff. de [illegible] & qui de proximo cingendus eſt, hr̃ ꝓ cin[illegible] pecuniã. ff. de cond. òb cauſam. l. j. §. ſed in eo. ff. [illegible] l. non tm̃ in prin. ff. de excuſ. tut. l. vt iuſiu[illegible] prin. ff. de operis liberto. l. pen. & ibi Barto. & [illegible] teſta. mili. ergo q̃ ꝯ̃xit ſponſalia de futuro, [illegible] ac ſi ꝯ̃xiſſet matrimoniū; Qm̄ ex p̃miſſis [illegible] colligitur reſponſo, primo, ꝙ pariter ē [illegible] nec ꝯmodo priuandus q̃s ex eo, ꝙ ꝯ̃xerit ſponſalia de futuro, ſicut puniendus, & priuandus eſ[illegible] matrimonium per verba de p̃ſenti ꝑ [illegible] de conſanguin. & affin. Vel ſecundo [illegible] matrimonium non dicaẽ viuere in [illegible] uiduali. d. l. decreto, & ibi Bald. cum ſi[illegible] ſponſalia ſolum per verba de futuro [illegible] uiuere in actu, & in vita viduali per text. [illegible] l. ſolet in fin. ff. de his, qui not. infam. Præ[illegible] q̃ ꝯ̃xit ſpõſalia ꝑ verba de futuro, dicaẽ [illegible] matrimonio, vt ſ̃. nõ tñ đ eo iudicaẽ, vt đ eo, [illegible] matrimoniū ꝑ uerba de p̃ſenti in his, in q̃bus [illegible] de pœna, & de odio, vt ꝙ q̃s priueẽ aliquo cõ[illegible] vel vt puniaẽ, vt ſ̃. ꝓbatū eſt: Itē vt ex ſponſali[illegible] deſinat eſſe vidua, ſicut ex matrimonio, & ꝙ de [illegible] cingendus habeaẽ ꝓ cincto, eſt ꝑ quandã fi[illegible] vt d. l. filiusfamilias cū ibi not. & cū ſimil. ſ̃. [illegible] Id ergo ꝓcedet ſolū in caſibus in iure expreſ[illegible] nec fiet extenſio de ſimilibus ad ſimilia, q̃a † fictio [illegible] non extendiẽ de ſimilibus ad ſimilia, l. genero [illegible] l. qm̄, & ibi doct. ff. de his, qui not. infamia, ſed [illegible] caſu noſtro non reperiẽ iure cautū, vt illa, q̃ ꝯ̃xit ſpõſalia ꝑ verba de futuro, priueẽ vſufructu relicto à marito, ſicut priuareẽ per ꝯ̃ctū matrimonij per verba de p̃ſenti, q̃nimmo ꝯ̃riū de iure reperiẽ, vt latius ſ̃. de[illegible] ergo ex omnibus p̃miſſis ꝯcludiẽ dictã dominã Petrã, q̃ ſolū reperiẽ ꝯ̃xiſſet ſpõſalia ꝑ verba de futuro [illegible] eſſe priuatã ipſo uſufructu rerū hæreditatis, ſed il[illegible] debere habere, & ꝯſequi, donec, & quouſq; ꝯ̃het matrimonium per uerba de preſenti, q̃a ꝑ ſola ſpõſa[illegible] nõ deſinit eſſe vidua, nec in viduali vita viuere: & [illegible] itror de iure veriſſimum eſſe. Laus Deo.

SVMMARIVM.

1 *[illegible] relicta domina, maſſaria, & uſufructuaria omnium bono[illegible] inſtituto teſtatoris filio hærede, ſolum alimenta, & ſolitã [illegible] nentiam conſequitur, etiam ſi poſtea ultra hoc legatum [illegible] illi alimenta reliquiſſet.*

2 *[illegible] factum uxori cum grauamine de habitando cum filio [illegible] ad certum tempus, ea non habitante uſq; ad illud tẽpus, [illegible] amittitur, etiam ſi perceptum eſſet, ſecus ſi factum eſſet legatum, quandiu, donec, ſeu dum ſteterit cum filio, & nu. 4.*

3 *Legati cauſa ceſſante etiam legatum ceſſare debet.*

5 *Legatum ſi fiat uxori ſimpliciter, ſi cum filio habitauerit, ea tene[illegible] habitare, ſimulque edere, & bibere in eadem domo cum filio, & ſecundo nubens legatum amittit.*

6 *Conditioni uni legato adiecta quando in alio præcedenti repetita cenſeatur.*

7 *Legatum annum cum illa dictione donec, & ſimilibus factum dicitur ſucceſſiuum.*

8 *Repetitio qualitatis, & conditionis multiplici ex ratione fit.*

9 *Cõditio, ſi caſtè, & honeſtè, & in uiduali uita uixerit, tacitè ſubintelligitur in legato alimentorum facto uxori, quamuis expreſſa non foret.*

10 *Mulier tranſiens ad ſecunda uota, aut poſt mortem uiri luxurioſè, & inhoneſtè uiuens omni legato etiam percepto ſibi à marito facto priuatur.*

11 *Vidua honeſtatem, & legem continentię ſeruare tenetur, & propter ſtuprum relicto ſibi à marito fit indigna.*

12 *Mulier inhoneſtè uiuens poſt mortem mariti patitur eaſdem pœnas, quas de iure codicis pati debet ſecundo nubendo infra tempora luctus.*

13 *Pęnæ codicis ſecundo nubentibus impoſitæ hodie correctæ ſunt, manent tamen quoad mulieres inhoneſtè poſt mortem uiri uiuentes.*

14 *Dotis non numeratæ exceptio non opponitur, quando maritus illam in teſtamento confeſſus eſt, ſecus ſi in actu inter uiuos.*

15 *Vaſallus concumbens cum uxore domini ſui uiuentis feudo priuatur, & quid ſi dominus mortuus eſſet.*

16 *Dos propter adulterium uiuente marito commiſſum a muliere perditur, & non propter ſtuprum, de quo iura non loquuntur. Contra nu. 20.*

17 *Adulterij accuſatio quamuis publica ad maritum tamen, uel uxorem dum taxat ſpectat, quando ageretur principaliter ad ſeparationem thori, dotiſq; amiſſionem.*

18 *Ex ſtupro infertur iniuria marito mortuo, ſed non tanta, quanta ex adulterio.*

19 *Mulier ſecundo nubens infra tempora luctus dotem non amittit.*

20 *Mulier luxurioſè uiuens poſt mortem mariti non ſolum legato, ſed etiam dote priuatur.*

21 *Maximè ſi certa quantitas illi à marito in teſtamento pro dote fuiſſet relicta neque aliter de dote appareret.*

22 *Legato priuatur legatarius propter delictum ab eo commiſſum poſt mortem teſtatoris, illudq; fiſco applicatur, non autem hæredi acquiritur: & quare nu. 23 ubi ſecus eſſe dicitur propter delictum uiuo teſtatore commiſſum, quod declaratur nu. 24.*

24 *Legatum, aut aliud ab indigno propter delictum ſuum ablatum quando fiſco, & quando hęredi applicetur, & nu. 27.*

25 *Mulier poſt mortem uiri luxurioſè, & inhoneſtè uiuens ſtuprumque committens iniuriam filijs infert.*

26 *Legatum, quo mulier propter iniuriam uiro mortuo ex immaturis nuptijs, aut ex ſtupro illatam priuatur, debetur filijs mariti, ijſq; non extantibus, hæredibus ipſius, non autem fiſco, & ſupra nu. 24. & infra nu. 28. quod tamen declaratur infra nu. 31.*

29 *Mater inhoneſtè uiuens ex tacita pupillari excluditur ob præſũptam mentem teſtatoris.*

30 *Fiſco applicantur ea, quæ legis diſpoſitione ab indigno auferuntur.*

32 *Legatum alimentorum, uel uſusfructus uxori factum donec caſtè uixerit, dicitur annum, & pro primo anno purum, pro futuris uerò conditionale.*

33 *Idem, ſi certa quantitas eodem modo uxori relicta eſſet.*

34 *Illegitimus partus eſt intra centeſimum, & ſeptuageſimum diẽ à die contracti matrimonij editus.*

35 *Idem, ſi a morte mariti poſt decem menſes, & dies duos ad plus fuerit editus.*

36 *Natus in uiduitate ex eo, qui poſtea cum ea parturiẽte matrimonium contraxit, quoad omnes effectus etiam ſuccedendi legitimus eſt, per inde ac ſi ex legitimo matrimonio natus eſſet, quamuis ficte, & non uere.*

37 *Matrimonium ſubſequens prodeſt filijs, non autem mulieri ſaltẽ quoad ea, quæ ob ſtuprum, & delictum commiſſum alijs acquiſita fuerunt.*

38 *Tranſactione, ſicut re iudicata, & iuramento negotium finitur,*

iura-

iuraq́; competentia tolluntur.

39 *Tranſactio cum pupillo facta, in qua præſentia tutorum, & amicorum, & decretum ſenatus interuenit, iuſta, ſpontanea, & abſque dolo inita cenſetur, ideoq; non reuocanda: Fallit nu. 40. cum ſequen.*

40 *Tranſactio cum minore facta prætextu erroris, & ignorantiæ per reſtitutionem in integrum reuocatur.*

41 *Minori læſo ex tranſactione, uel pacto etiam iurato datur reſtitutio: & illam tutores etiam, qui non contrauenire iuraſſent, petere poſſunt.*

42 *Idem etiam, ſi auctoritas, & decretum ſuperioris interueniſſet, ſolenniterq́; contractus geſtus eſſet.*

43 *Pupillo ignoranter promittenti etiam cum ſolennitate indebitũ ante ſolutionem quod remedium detur.*

44 *Maritus cui à prætenſo mulieris debitore dos fuit promiſſa, agẽs contra illum exceptione, quòd is mulieri non teneatur, ſubmoueri non poteſt.*

45 *Et quando hoc uerum ſit.*

46 *Exceptiones contra cedentem competentes etiam contra ceſſionarium competunt.*

EPITOME.

VXOR, quã maritus in teſtamento ſuo, his uerbis vtendo, fecit, & conſtituit dominã, maſſariã, & uſufructuariã omniũ bonorũ abſq; ſatiſdatione; & ratione, reddẽda ĩſtituto filio herede, ſolũ hẽt ex hoc legato alimenta, & præminentiã quam in domo viri, illo viuente, habere ſolebat.

Et grauata in hoc legato de habitando vſq; ad certũ tẽpus cũ filio, ſi ꝑ eã ſteterit, quominus cũ filio vſq; ad illud tẽpus habitauerit, legato in totũ priuãda eſt.

Cõditio ſi caſtè, & honeſte vixerit vtriq; legato adiecta cenſet, ſi vxor primo fuerit à marito relicto domina, maſſaria, & uſufructuaria cũ grauamine de habitãdo cũ filio vſq; ad certũ tempus, & poſt dictũ fuerit, ſi uxor noluerit, aut nõ potuerit habitare cũ filio tũc teſtator grauauit filiũ ad dandũ matri ſingulo anno certũ qd ꝓ alimẽtis, donec ſteterit in habitu viduali, & honeſtè uixerit.

Et propter ſtuprum ab ea commiſſum mulier dicto legato penitus priuatur.

Ac etiam dote ſibi relicta, maximè quando de dote ſolum ex teſtamento mariti conſtat, & nõ aliter.

Legatũ quo vxor inhoneſtè uiuẽdo, & propter ſtuprũ ab ea commiſſum priuatur non fiſco, ſed hæredibus mariti acquiritur.

Stuprum commiſſum fuiſſe probatur ex eo, ꝙ mulier peperit infra dies centum & ſeptuaginta à die cõtracti ſecundi matrimonij.

Minori aduerſus contractum aliàs ualidum, ĩ quo vel error, vel læſio, vel dolus interuenit, quo remedio ſuccurratur.

Marito agenti ad dotes, aliaq́; ſibi ab vxore promiſſa obſtare eaſdem exceptiones, quæ ipſi vxori uolenti agere obſtarent hic demonſtratur.

CONSILIVM XXXII.

EX themate ſub fictis nominibus Titij, & Bertæ imaginato plura eliciuntur dubia, primũ, qd ex legato facto ꝑ hæc verba, fecit, & ɔſtituit Bertã eius uxorẽ dominam, maſſariã, & vſufructuariã oĩum bonorum, abſq; ſatiſdatione &c. & rõne reddenda &c. potuerit uxor ɔſequi, & ꝑcipere ſtante inſtitutione, qua teſtator filiũ ſuum hæredẽ inſtituit. ¶ Secundo ex quo legatũ prædictu uxori factũ fuit oneroſum ꝑ hæc verba, & eo caſu grauat eã ad habitandũ cũ filio infante hærede vſque ad annũ vigeſimũ ipſius filij, & ubi poſt dictã ætatem uxori non placeret cũ filio ſtare, & habitare [illegible] ipſum filiũ grauauit ad dandũ matri ſingulo anno [illegible] bras octingentas pro alimentis, donec ſteterit in habitu uiduali, & honeſtè uixerit, utrũ ſi vxor non adimpleuerit, ſeu adĩplere noluerit grauamen de habitando, dicaẽ debitũ legatũ p̃dictũ, & illud poſſit cõſequi. ¶ Tertio, an ɔditio illa ultimo loco adiecta, donec ſteterit in habitu viduali, & inhoneſtè uixerit [illegible] renda non ſolũ ad librarũ octingentarũ legatũ [illegible] factũ, ſed ẽt ad legatũ vſusfructus, ut ſ. ipſi uxori [illegible] cti. ¶ Quarto, utrũ uxor legataria poſt mortẽ [illegible] honeſte, & luxurioſè viuẽdo legatũ amiſiſſe [illegible] ¶ Quintò, nõ ob tale ſtuprũ non ſolũ ſit priuata legato, ſed ẽt dote in teſtamento relicta, & an ɔ [illegible] vel eius maritũ agentẽ poſſit opponi exceptio [illegible] meratæ dotis, ſeu pecuniæ. ¶ Sexto p̃ſuppoſito [illegible] gatũ alimentorũ, & ẽt dotis, ut ſ. non debeat [illegible] cui illa legata ſint applicanda, uidelicet, an [illegible] di, an fiſco. ¶ Septimo, ex quo dicta uxor, [illegible] da uota tranſiuit filiã integrè formatã ĩ. cen. [illegible] ptuaginta dies à die ɔ̃cti ſecundi matrimonij [illegible] an ɔ̃ eã dicaẽ ſtuprũ ꝓbatũ. ¶ Octauò, p̃ſuppoſito, [illegible] legatũ uſusfructus, ſeu alimentorũ, nec non dotis [illegible] fuerit debitũ tꝑe trãſactionis, & concordiæ factæ cũ tutoribus pupilli, uel ẽt ſi fuerit debitũ, quaſi ſibi non obſit p̃tenſum ſtuprũ, utrum filio adhuc infanti, ſeu pupillo aduerſus tranſactionẽ, ꝓmiſſionẽ, & obligationẽ factas inter tutores, & dictã Bertã ſit danda reſtitutio in integrũ, vel qđ remediũ cõpetere poſſit. ¶ Vltimo dubitaẽ, vtrũ marito agenti ad dotes, & ad [illegible] ꝓmiſſa obſtẽt eædẽ exceptiones, q̃ obſtarent ipſi Bertæ uolẽti agere: Et an marit⁹ poſſit replicare, ꝙ ip[illegible] genti nequeãt dictæ exceptiones opponi, ꝓpterea [illegible] omne id, qđ Bertæ fuit ꝓmiſſum ab illa poſtea [illegible] fuit aſſignatũ noĩe dotis, & cũ illud hẽat titulo [illegible] roſo dotis, ei debeẽ omni exceptione reiecta [illegible] donaturus, vbi caſus in §. j. ff. de ɔdict. cauſ. l. [illegible]

1 do in fi. ff. de iur. dotiũ. ¶ Redeo ad primũ, [illegible] cludendo ipſi uxori fuiſſe legata alimenta, [illegible] tiã, quã ſolita erat habere in domo uiri, illo [illegible] ſic. n. interpretata fuit ɔſuetudo huiuſmodi [illegible] filijs teſtatoris exiſtentibus, & hæredibus [illegible] ɔſuetudo approbata ubiq; ſeruaẽ, ad tradita ꝑ Bar. [illegible] l. & ſi ɔ̃ in j. col. & ibi Bal. Io. de Imol. Alex. & alij [illegible] muniter. ff. de vulg. & pup. Bal. in l. fi. in 3. col. verſ. [illegible] teſtator. C. de indic. viduita. toll. Bar. in l. titia in fi. [illegible] & ulti. col. ff. de leg. 2. Alex. & alij cõiter in ſuis [illegible] q̃ longũ eſſet referre: qđ ꝗdẽ procedit, ẽt ſi teſtator [illegible] tra legatũ ſic factũ uxori reliquiſſet alimenta, Bar. in [illegible] ɔſ. 9. & in auth. hoc locũ, & ibi doct. C. ſi ſecund. nu[illegible] mul. Bal. in conſ. 320. factũ, & c. in j. lib. Et hęc eſt communis opinio, ſuper qua idcircò non eſt ulterius [illegible] ſtendũ. Illud unũ dixerim, ꝙ ea ſuadeẽ in terminis [illegible] ſtris ex mente teſtatoris, ꝗ uoluit, ꝙ ſi poſt ætatem [illegible] norũ viginti ſui filij non placeret uxori uelle cũ [illegible] ſtare, filius tunc eſſet grauatus ſingulo anno dare [illegible] tri libras octingentas, ꝓ alimentis & donec &c. [illegible] ergo legatũ octingentorum fuerit ſubrogatum [illegible] cũ legati p̃cedẽtis, in quo uxor fuit relicta dña, [illegible] ria, & vſufructuaria, vt ex verbis teſtamẽti colligitur, [illegible] legatũ ſubrogatũ factũ fuerit ꝓ alimẽtis, ergo [illegible] ꝙ primũ legatũ dr̃ alimenta vxoris ẽt ɔtinere, [illegible] rogatũ ſapit naturã eius, in cuius locũ ſubrogat[illegible] l. vnica. C. rei vxor. actio. l. ſi cũ. §. ꝗ iniuriarũ. ff. [illegible] cautio. ¶ Capio ſ̃m, an uxor, ſi ꝑ eã ſteterit, quo [illegible] cũ filio ſuo infante vſq; ad vigeſimũ annũ habi[illegible] rit, ſit priuanda legato ſibi facto cũ hoc grauam[illegible]

2 habitando: † Et ɔcludo ipſam eſſe priuandã leg[illegible] totũ, & omni eius cõmodo carere debere. l. ꝗ [illegible] binã. §. uxori cũ no. ꝑ Bar. ff. de leg. 3. & eſt tex. in [illegible]

hoc in fi.verb.ff.de cond.& demon. iuncto ꝓximo
cū ibi not.per Paul.de Caſtr.vbi dr̄, ꝙ ſi vir vxori
legauerit in ſingulos annos,ſi à liberis ne nupſerit, id
& in Caſtren.ſi à liberis nubendo non diſceſſerit,
legatū debet ēt ſi nupſerit: ſi autem vir vxori legaue-
rit ſi à liberis impuberibus ñ nupſerit, & ſic ad certū
tempus tm̄,ꝙ lex,quæ reijcit talem conditionem,lo
cum non habet,qm̄ ad hoc,ut uxor conſequi poſſit le
gatum requirit,ꝙ à liberis non recedat:hoc.n.caſu cu-
ra liberorū,uidelicet,ut eos corrigat,& caſtiget,uxo
ri eſt iniuncta,†ergo ceſſante cā legati ceſſare debet,
legatū,ut ibi:ad idē l.cum tale in prin.ff.de ꝯdit.& de-
mon.vbi indiſtinctè, & ſemper morari tenet ad hoc,
ut legatū habere poſſit,aliàs ſi per matrē ſtaret, quin
non ſtaret illud non poſſet habere,ut ꝑ Imol. in prin-
cipio illius l.in fin.verb.& optime facit, id qd̄ uoluit
Bal.in l.titius de excuſat.tuto.ubi ēt legatū perceptū
perdit,ſeu reſtituit:& facit id,quod not.Bar.in l.caio.
§.fi.ff.de aliment.& ciba. legat.q declarat, quid con-
tineat onus de ſtando cū aliquo,ſeu de habitando cū
filio.¶ Non obſtant ea,q̄ habent̄ in d.§.vxori,& in l.ſi
quis ita,& in l.pater ſeuerinā.§.fi.ff.de cōdi. & demō.
nam illo tempore,quo vxor habitauit cum filijs, dēt ha-
bere legatū,& non ꝓ futuro tempore,quo cū illis nō
habitat,ſ.qa procedūt,qn̄ legatū eſſet factū,quādiu, do-
nec,ſeu dū ſteterit cū filijs, ſecus ſi ſimpliciter teſta-
tor grauauit vxorē ad ſtandū cum filijs impuberibus
vſq; ad certū tempus iuuenilis ętatis,tunc.n.legatum
non debetur,ſi per vxorē ſtererit,quia ſibi dr̄ factū hu
iuſmodi legatū,ut habeat curā filiorū,vtq; illos cor-
rigat,& caſtiget.ut in d.l.ſed ſi hoc in fi.verb. cum gl.
Et ſi illa deſerat filios impuberes, non debet lega-
tū habere,qm̄ non ſatis eſt filios impuberes caſtigare
& corrigere ꝓ aliquo modico tp̄e,& poſtea illos de-
ſerere,nã iſtud onus,& factū eſt indiuiduū,quia tan-
tum utilitatē non affert in parte reſpectu partis,quan-
tum afferret in toto reſpectu totius,vt de ſe patet,iuxta
ea,quæ habent per Bar.in l.4.§.cato.& in l. ſtipulationes nō
diuidunt.ff.de verb.oblig.ergo niſi in totū illud factū
adimpleat,legatū nō debet.l.pen.cū ibi not. ff. de ꝯd.
& demonſt.¶ Præterea † cum legatū factum fuerit
non ſimpliciter,ſi habitauerit cū filio impubere,ip-
ſa tenetur habitare, & ſimul edere, & bibere in eadē
domo cū eo, & maximè quia uxor debet percipere
alimenta ex bonis ipſius filij.l.illis libertis.ff.de cond.
& demon.& Cuma.ut refert Soz.in d.l.ſi quis ita in 2.
col.eod.tit.ergo tranſeundo ad ſecunda uota priuat
legato ſibi facto Bal.in l.j.C.vbi pupil. educ. deb. & à
fortiori,ſi ſtuprū commiſerit ne plus habeat luxuria,
q̄ caſtitas arg.tex.in §.fi.in auth.de reſt.& ea q̄ par. Sed
Berta,cui fuit factū legatū alimentorū, non ſolū tran
ſiuit ad ſecunda vota,ſed ēt antea ſtuprum commiſit
ergo pp ſtuprū priuata fuit legato ſibi facto, maximè
quia illa conditio,donec ſteterit & in habitu uiduali
& honeſtè vixerit,cenſet̄ adiecta ēt legato alimento-
rū,ſeu uſusfructus,ut j̄.dicetur.¶ Capio tertiū,utrum
illa ꝯditio,donec ſteterit in habitu uiduali, & hone-
ſtè vixerit,ſit referenda ēt ad legatū vſusfructus,ſeu a-
limentorū.Et in caſu noſtro concludo,qd̄ ſic,iſta ra-
tione;†Quoties cōditio eſt appoſita, & ē talis, ꝙ eius
repetitio utriq; legato cōuenit,& cōpetere pōt,tunc
ibi cenſetur repetita,ſecus ſi repetitio non cōgruit
vt ſi teſtator dixit, lego vxori oēs pannos lineos;
item lego aliquid annū,donec caſtè,& honeſtè vixerit:
nã in hoc caſu hæc cōditio donec caſtè &c. non dr̄
repetita in legato pannorū, quia illa non eſt extincti-
ua alicuius legati,ſed impeditiua originis pro ſequē-
tibus annis,arg.d.l.q concubinā.§.vxori.ff.de leg.3.ita
dicit Bar.in l.in repetendis in 2.col.in verſ. itē aduer-
te &c.ff.eo.tit.& Alex.ibi in apoſtil.ex mente Bar. in

cōſ.ſ.icip.teſtator reliquit vxori &c.melius, & clarius.
loquendo inquit,ꝙ illa ꝯditio,donec in uiduali vita,
& caſtè & honeſtè vixerit,nō dr̄ repetita in legato pā
7 norū, ſeu fundi ꝓximè facto,†qm̄ legatū factū de ali-
quo annuo,cui eſt adiecta illa cōditio, dr̄ eſſe ſucceſ-
ſiuū,& habere cām ſucceſſiuam, quia eſt annuum,&
ſucceſſiuè in illo dēt præſtare patientiā, & p̄ſtationē
ſucceſſiuā facere: legatū verò pannorū, ſeu fundi dr̄
momentaneum,quia vnica ſolutione tollitur, & ex-
tinguitur,ergo infert ꝙ ſi vtrunq; eſſet annuū,& cau
ſam ſucceſſiuā continere,tunc cōditio illa, ſi vixerit
caſtè,& honeſtè, adiecta legato cenſeret̄ repetita ī ꝓ-
ximo legato habente ſimilem cām ſucceſſiuā, ut eſt
ex mente Bar.in d.conſ.& Alex.in d.l. in repetendis:
At in caſu occurrenti vtrumq; legatū habet cauſā
ſucceſſiuā,& non momentaneā,nec alterū unica ſo-
lutione finit̄,aut extinguit̄, immò ambo debent̄ ſin-
gulis annis, qa unū eſt factū ꝓ alimentis, q̄ ſolita erat
habere vxor in domo,quouſque viueret,& habitaret
cū filio,aliud in caſu,quo nollet habitare, ꝓ ſingulis
annis,donec viueret;Igitur illa conditio,donec caſtè
vixerit,debet dici repetita in alio legato annuo alimē
torū proximo,& cōiuncto.¶ Præterea legatū annuū
de libris octingentis eſt ſubrogatū in locū legati ali-
mentorum,vt apparet ex verbi teſtamenti; ergo qua
litas,& conditio adiecta in uno debet dici repetita in
alio,quia ratione ſubrogationis ſunt ꝯnexa,& eiuſdē
8 naturæ, vt dictū fuit.† Multiplici ad hæc ratione ſit
repetitio qualitatis,& conditionis,vt notabiliter uo-
luit Bal.in ꝯſ.447.quidā teſtator in 2.vol. vel ratione
copulæ,vel cōiunctionis,vt qa ſint plura legata copu
lata ꝑ dictionē & vel ꝑ dictionē itē,vel ꝑ alias coniun
ctiones cōiūctiuas,vel cōnexitas, aut qa legata regū-
tur ab eodē verbo,& determinant̄ ab eodē actu verbi
determinātis & regētis totā orationē,uel fit repetitio
pp idētitatē rōnis,qn̄ ſubeſt eadē rō repetēdi ante ce-
dētia in ſequentibus:& è ꝯuerſo ſimiliter tres ſūt cāę,
q̄ tacitā repetitionē excludunt,ut ibi ꝑ Bal.Sed in ca-
ſu occurrenti inter ipſa legata ineſt copula, & ſic ſūt
ꝯnexa,& ꝯiūctiua,vt ibi,& poſt dictā ætatē &c. Item ī
vtroq; militat eadē rō repetitionis, videlicet fauor fi-
lij,qm̄ vtrumq; legatū continet fauorē alimentorū;
Item ꝙ uxor honeſtè,& caſtè,& in viduali vita viuat
intereſt viri,& ipſius filij,primo pp curā, quā uoluit
teſtator uxorē habere de filio, ut illum emendet, &
corrigat vt ſ.dictū fuit:Item quia intereſt ipſius filij,
ne eius mater tranſeat ad ſecunda vota, & ne inhone
ſtè,& turpiter viuat,qa ſic afficeret̄ filius iniuria,vt in-
fra latius dicet̄;ergo ſtante identitate rationis dicen-
dū eſt ꝯditionē illā,ſi caſtè,& honeſtè,& in viduali vi-
ta vixerit,debere dici repetitā ēt in primo legato ha-
bēte cām ſimilē ſucceſſiuā,& connexo per copulam
& ita eſt de mēte Bald.in d.ꝯſ.¶ Rurſus pro hac parte
9 facit,†nā conditio illa,ſi caſtè,& honeſtè,& in vidua-
li vita vixerit,ſubintelligit̄ tacitè in legato alimento
rū facto vxori,ēt ſi aliud legatū factū non eſſet,& ſi cō
ditio illa expreſſa nō fuiſſet,vt j̄.latius dicetur,& pro-
bat̄ per not.ꝑ Bal.in l.j.in fi.C.de lega.& ī l.j. C.vbi pu-
pil.educ.deb.per Pau.de Caſtr.in l.mulier q̄ ff.ad treb.
ergo ſi expreſſa fuit in ſequenti legato ſimiter haben
te cām ſucceſſiuam,debet dici tacitè repetita duplici
ratione, prima ratione repetitionis inductæ per præ-
dicta,itē qa in tali legato vſusfructus, & alimentorū
facto vxori de ꝑ ſe ſubintelligitur illa conditio tacitè
vt ſ.Et ꝑ hæc reſponderi pōt ijs,q̄ voluit Bal.in l.fin.in
fi.C.de indic.vidui.toll.qa loquitur,quando unū lega
tum haberet cām ſucceſſiuam,& aliud haberet mo-
mentaneā; Item qn̄ vnum haberet vnam rationem,
& aliud diuerſā,vt ē in illo legato facto vxori de fun
do,ſeu de pānis & aliud legatū annum eſſet ſibi factū,
ſi caſtè

ſi caſtè &c.Et ita etiã intelligatur id, qđ voluit Oldr.
in ꝯſ.212.¶Venio ad quartũ dubiũ,vtrũ mulier,cui à
marito fuit factũ legatũ alimentorũ,ut ſ̃. ſeu donec,
habitauerit &c.propter ſtuprum cõmiſſum poſt mor
tem uiri priueť legato ẽt iam percepto. Et abſq; lõga
diſcuſſione concludendum eſſe arbitror, eam illo le-
gato priuari qm̃ nõ ſolum à teſtatore in caſu occur-
renti fuit vxori impoſita lex continentiæ, ſed etiam
à lege fauore filiorũ eiuſdem matrimonij ſuperexi-
ſtentium,quibus mortuus ipſa à lege continentiæ ſo-
10 luta ẽ: † & ideò ſi trãſit ad ſecunda uota, & multo ma
gis,ſi inhoneſtè uiuat priuari debet legato etiam per-
cepto,vt no.voluit Bal.in d.conſ.447.in 2.vol. & cla-
rius in l.titius.ff.de excuſ.tuto.iuncto.§.fi. in auth. de
reſtit.& ea,q̃ parit,& in auth.de nupt.§.q̃ verò, & uo-
lunt Bart. & alij in l. fideicõmiſſum.C.de fideicom.&
facinnt not.per Bar.Imol.& Alex.& alios in l. 2. ĩ prĩ.
11 circa fi.ff.de vulg.& pupi.†nã vidua teneť ſeruare ho-
neſtatem, & legem continentiæ non ſolum propter
filios,qui iniuria afficiuntur,ſed ẽt fauore animæ ſui
mariti,q̃ dr̃ contriſtari ꝑꝑ inhoneſtam vitam vxoris,
vt in §. gregoriana in verſ.proſpeximus in auth. de ñ
eligen.ſecun.nuben.& in d.§.fi.in auth.de reſti. & ea,
q̃ par.auth.cui relictũ,& ibi Bal.in j.col.C.de indic. vi-
dui tollẽ.ergo uxor propter ſtuprũ à ſe poſt uiri mor-
tẽ commiſſum debet fieri indigna relicto ſibi facto,
vt in l.ſororẽ cũ gl.C.de his quib.ut indig. & per Bar.
in l.j.ff.eod.tit.& per Alex.Soz.Aret.& alios in d. l.2.
ff.de vulga.& pupill. ¶Præterea legatum alimentorũ
ſeu uſusfructus in caſu noſtro cẽſetur factum ſub illa
conditione,ſi in vita viduali,& caſtè,& honeſtè uixe
rit,quia illa conditio expreſſa in ſequenti legato an-
nuo facto pro alimentis cenſeri debet repetita in pri-
mo legato alimeutorũ,ut dixi ſ̃.ergo,ſi illa conditio
per mulierem adimpleta non fuerit, mulier legato ẽ
priuata,vt voluit Bal.in l.fi.in vlt.col.C.de ĩdic. vidu.
toll.Imol.in l.in ſubſtitutione.ff.de vul. & pupil. in 2.
12 col.¶Corroborantur p̄dicta ſic; † Mulier inhoneſtè
viuens poſt mortem mariti patitur eaſdem pœnas,
quas de iure codicis pati debet tranſeundo ad ſecun-
da vota infra annum luctus Bar.in l.his ſolis. C. de re-
uocand.donat. Alex.in l.bonorũ.ff.de his qui not. in-
fam. Abb.in c.vxoratus de conuerſ. coniuga. per illũ
tex.gl.Bar.& alij in auth.ſacramentum.C.quãd. mul.
offic.tut.fun.pot.Bal.in l.ſi quis ſub conditione.ff. de
teſtamen.tut.quia plus non debet habere luxuria, q̃
13 caſtitas,ut in §.fi.in auth.de reſt.& ea,q̃ par.†Et quam
uis pœnæ per ius codicis impoſitæ nubentibus infra
annum luctus hodie per dictũ Apoſtoli ſint correctæ
vt in c.pen.& fi.extra de adult.& not.in l.j.C.de ſecũd.
nupt.tñ non debent dici correctæ quoad uxorem in-
honoſtè,& luxurioſè uiuentẽ poſt mortẽ viri, nã rõ,
q̃ militat hodie per dictũ Apoſtoli in muliere, q̃ feſti-
nauit ad nuptias infra tempora luctus, de qua hr̃ in d.
l.j.& d.c.penul.& fi.non habet locũ in ea,q̃ luxurioſè
viueret,ut eſt de mente Abb.in d.c. uxoratus per illũ
tex.tolluntur.n.pœnæ inductæ ꝯ̃ ſecundo nubentes
j̃.tempora luctus ꝑꝑ vim matrimonij, & illius ſacra-
mentũ,res.n.eſt ſpiritualis,& vim magna hẽt,argu.ca.
tanta cum ibi not.qui fil.ſint legit.& in d.c.pen.& fin.
vel ſecundo illæ pœnæ ꝯ̃ ſecundo nubentes,q̃ dicun-
tur inductæ propter turbationem ſanguinis, ut in d.
l.j.hr̃,tolluntur per ſubſequens matrimonium, nõ tñ
debent tolli per ſubſequens ſtuprũ,per quod non ita
purganť,ſicut per vinculum matrimonij.d. c. tãta cũ
ſimilib.Sed mulier tranſeundo ad ſecunda uota j̃.an-
nũ luctus de iure codicis priuatur omni legato ſibi fa
cto à marito tanquã indigna propter iniuriã, quã in-
tuliſſe dr̃ animæ uiri,ut in l.j.& per totũ.C.de ſecund.
nup.ergo idẽ & magis dicẽdũ eſt, ſi poſt mortẽ viri lu-

xurioſè,& turpiter viueret:& facit id,quod vol
lice.in l.hæreditas in vlt.col.C.de his,quib. ut in
Vlterius ſuꝑ hoc articulo non inſiſtendũ eſt, c
ſit clariſſimi,uxorẽ, ſeu uiduã priuari debere ꝑ
luxurioſam,& inhoneſtam. ¶Capio qntũ du
an ſicut ꝑꝑ ſtuprũ potuit uxor priuari legato, i
dote relicta,& ꝯſequenter ꝯ̃ ſm maritũ, ſeu u
agentẽ poſſit opponi exceptio non numeratæ p
niæ doris,& incipiendo à ſecunda parte huius
14 vr̃ dicendũ, † ꝙ ex quo talis ꝯfeſſio dotis fa
maritũ in teſtamento,& in vltima uoluntate
ceptio non numeratæ dotis vxori, ſeu ſec
agenti opponi non poſſit,quãuis ſecus eſſe
feſſio dotis facta eſſet ꝑ maritũ in actu, ſeu
ter uiuos,vt notabiliter declarant Bal. & ali
de falſ.cauſ.adiec.leg.in j. col.ſed in caſu oc
facta fuit ꝯfeſſio in teſtamento,ergo &c. ¶
ob ſtuprũ ꝯmiſſum vxor legatũ dotis amit
te negatiua primo facit tex.in c.2.de feud.
15 non amit.†vbi vaſallus, q̃ ꝯcubuit cũ uxo
ſui,domino viuente,priuat feudo,à ꝯ̃rio,
tuo,domino non eſſet priuandus, q̃a ſi ꝑꝑ ad
huiuſmodi vaſallus priuať,hoc ꝯtingit ꝑꝑ iniur
quã dñs viuẽs ex adulterio afficiť;ergo inferť,ꝙ nõ
eadẽ,nec tanta iniuria afficiť q̃s ꝑꝑ adulteriũ, ſeu ſtu-
prũ ꝯmiſſum cũ uxore vidua, quanta afficereť ꝑꝑ a-
dulteriũ ꝯmiſſum cũ uxore ſua, eo uiuo, & ibi Bald.
hoc infert ad caſum noſtrũ.ſ.ad dotis amiſſionem,
non priueť mulier dote ſua, q̃ poſt mortẽ mariti
prũ ꝯmiſit,quãuis priueť ꝑꝑ adulteriũ ꝑ illũ text.
16 cto c.tuæ de ꝓcur.¶Secundo facit,† nã iura loqu
de amiſſione dotis loquunť de adulterio,& ſic d
cubitu cõmiſſio uiuente marito,q̃a tunc ꝓpriè d
adulteriũ cõmitti,ut c.plerunq; de donat.inter
& vxo.l.conſenſu.C.de repud.& d.c.tuæ;ergo illa
ſint odioſa,& pœnalia,non debent extendi ad a
ſum, hoc eſt ad ſtuprũ cõmiſſum ab uxore m
marito,arg.l.fin.C.de inter matri.l.cũ quidã.ff.d
17 & poſth.in c.pœnis de reg.iur.in 6.Hinc videm
quãuis accuſatio criminis adulterij ſit publi
do agiť ad ſeparationẽ thori,& ut principal
pter adulteriũ dote priueť,ut in d.c.tuæ,& c.
conteſt.ſolũ maritus, uel uxor reſpectiuè adm
ad accuſandũ de adulterio,& nullus alius, q̃a ei
tereſt ꝑꝑ iniuriã ſibi illatã ex adulterio, vt ꝑ Inno.
18 alios in c.j.extra de adult. † Et licet ex ſtupro ẽt m
to mortuo inferať iniuria,qm̃ ipſa mulier, dũ vid
eſt,cenſeť eſſe in matrimonio.l.fi.C. de bonis ma
& in §.fi.in auth.de reſtit.& ea,q̃ par.per Alex.& al
in l.2.circa fin.ff.de vulg.& pup.gl.& doct.in l.ſororẽ.
C.de his,quib.ut indig.& arg.l.q̃ ſepulchra. C.de ſe
pulchr.uiola.tñ non tanta,nec tã grauis,quãta p
teriũ irrogať,uiuo marito,illa.n.eſt ficta iniuria,
aũt dr̃ vera,vt ſentit Bal.in d.l.ſororẽ in fi.verb.ergo
vna non eſt inferendũ ad aliã,q̃a non eadẽ milita
tio:Et dicit Bar.in l.pen.C.de adult. ꝙ ſicut ꝑ ad
riũ inferť iniuria marito,ita irrogať iniuria cõ
neis viri ꝑ ſtuprũ cõmiſſum ab uxore vidua poſt
tem mariti,maior tñ eſt iniuria, q̃ ex adulterio
marito,q̃ alijs ꝑſonis,& iõ p̄ferť in accuſando
de adulterio.¶Corroborať hæc ſententia hoc
quoad pœnã æquiparanť hæc duo, ꝙ mulier ſtu
ꝯmiſerit mortuo viro,vel ꝙ ipſa ꝯuolauerit ad ſec
das nuptias j̃.tempora luctus,ut ſ̃.dictũ fuit.c. uxo
19 tus,& ibi Abb.de conuerſ.coniugat.† ſed ſi ipſa j̃.te
pora luctus tranſierit ad ſecunda vota ſolũ priuať
gatis,& relictis,ſeu donatis rebus,& non dote ſu
in d.l.j.& ibi not.Bal.& alij,ergo idẽ dicendũ eſt,
prũ illa cõmiſerit, & hanc opinionẽ uti veriorem
quutus fuit Alex.in d. l. ſororem, vbi Iaſ. etiam
hoc

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

hoc non recedit,& in l.fideicommiſſum.C.de fideic.
¶ His tamen non obſtantibus prout verè,& rectè in
[illegible]uenti non obſtant,puto contrariam opinionem ſal-
[illegible] in caſu,de quo agitur,eſſe veriorē,& magis cōmu-
nem;† qm̄ ferè omnes alij ſcriben.excepto Alex. &
Iaſ.in d.l.ſororē,tenuerunt hanc partem,ꝙ nō ſolum
legato,ſed etiam dote priuetur vxor,quæ poſt mortē
mariti luxurioſè vixit:Iſtud voluerunt Pau.de Caſtr.
in d.l.ſororē,& in cōſi.ſuo 122.incip.reuocatur in du
[illegible] & habetur in apoſtill.ad Bar.in d.l.ſororē,Iaſ.in l.
[illegible] prin.ff.ſo.ma.& ibi plures moderniſ.Ang.in trac.
[illegible] in verb.che hai adulterato &c.& ibi Ang.Ari-
[illegible] in addi.moderniſ.Bonon. in ſing.234.in fin.&
[illegible]nus Præpoſit.Mediol.in c.plerūq; de dona.inter
[illegible] vxo.faciens mentionē de d.cōſ.122.ſub nu.218.
[illegible]tus fuit iſtā opinionē ꝯ vxorē , & adducit quaſi
[illegible] verbo ad verbū conſiliū Pauli,& reſpondet omni-
bus adductis ſupra pro prima opinione Ale.Nolo ali
[illegible] eius verba referre, quia facile videri poſſunt. Plu-
res etiã alij moderniſſ. quos non refero , adhæſerunt
[illegible] Pau.de Caſt.quæ ſatis mihi placet , & vltra
[illegible] conſiderarunt præfati doc.in caſu occurren-
21 [illegible], † ꝙ de dote data à Berta ipſi Titio nō ap-
[illegible] ex teſtamento Titij,in quo ipſe legauit Ber
[illegible] libras decē mille dandas poſt eius mortē
per hæredes de bonis per eum relinquendis,& hoc ꝓ
dote,& cauſa dotis,quam ab ea,vel ab alio eius noīe
habuit, [illegible] & proteſtatur &c. Vnde cū nō appa-
reat [illegible] de dote data, & fuerit certa quantiras reli-
cta [illegible] pro dote,quam teſtator dixit habuiſſe,certè
legatur,& peti poteſt;etiã ꝙ de dote data nō ap-
pareat id non debetur tanquam dos, ſed tāquam
ſimplex legatum factum vxori §.ſed ſi vxori,& ibi do
[illegible] de leg.l.ſi nō deſignata, & ibi Bal. & omnes
C.de falſ. cauſ.adiect. Sed ſic eſt , ꝙ propter ſtuprum
poſt mortē viri cōmiſſum, priuatur ipſa mulier om-
ni legato ſibi facto in teſtamento, quia illo effecta eſt
indigna,vt volunt omnes vno ore in d.l.ſororē,& in
alijs locis ſuprà alleg.ergo ſimiliter debet priuari eo,
quod ſibi relictum fuit ī caſu noſtro pro dote, & cau
ſa dotis,quia illud non dicitur ſibi deberi tanquā dos
ſed tanquã merum legatum,vt in dictis iuribus,& cō
ſequenter de tali relicto in terminis noſtris eſt iudicā
dū,vt de alijs legatis factis ipſi vxori , quibus facta eſt
indigna propter eius vitā inhoneſtā , & luxurioſam.
Alia motiua ſcribentium in hoc articulo nō refero,
quia inſpici poſſunt in locis allegatis.¶ Solum ſuper-
eſt adductis ſuprà in contrariū reſpondere, quibus
[illegible] doc.s̃.nominati,& pręcipuè do.Prępoſ.
in d.c.plerunq;, tamen adhærendo motiuo proximè
ſcripto aliter reſponderi poteſt,ꝙ in contrarium allega
ta fortè concludunt in vera dote realiter data, & nu-
merata marito,at in caſu occurrēti id,quo fuit lega-
tum pro dote,non fuit verè dos,nec legatū veræ do-
tis,de quo loquitur tex.in l.j.& fi.C.de falſ.cau.adiec.
[illegible] facit mentionē tex. in d.§.ſed ſi vxori, ſed merū le-
gatum,& relictū factū,quamuis ſub afferta mentione
dotis,de quo iudicaſ, vt de ſimplici legato facto vxo-
ri prædicta,& ergo &c.¶ Quoad ſextā hæſitatio-
nem videlicet,p̃ſuppoſito,prout verū eſt, ꝙ legatū ali-
mentorū,& dotis nō debeatur dictæ Bertæ, ſed eo ſit
priuata,vtrū illud legatū applicet̃ fiſco, an verò rema
neat hæredi? Et fiſco deberi videtur, in quā ſnĩam in-
clinare videntur quaſi oēs doc. vel ſaltē magis cōiter
in d.l.ſororem,& ibi per Bar.Bal.Alex.Pau.de Caſt.&
alios,& in l.fideicommiſſum C.de fideicommiſ.& in
l.j.per Bar.ff.de his quib.vt indig. quæ opinio ſuper hoc
22 ſolido argumento fundata eſt, † vbicunq; legatarius
priuatur legato ꝑꝑ delictū ſuū cōmiſſum poſt mortē
teſtatoris , legatū aufertur ab eo tāquam ab indigno,
& applicandum eſt fiſco,non autem remanet,nec ac
quiritur hæredi,vt voluit Bar.per illū tex.ī l.j.C.de his
quib.vt indign.& in l.j.ff.eo.tit.& habetur per ſcriben
tes in l.hæreditas.C.de his,quib.vt indign.ſed vxor ꝑꝑ
ſtuprū ab ea cōmiſſum poſt mortē mariti priuatur le-
gato,& ab ea illud aufertur tanq̃ ab indigna ꝑꝑ deli-
ctū ſuū,vt per gl.in d.l.ſororē,& in d.l.fideicōmiſſum,
ergo illud eſt fiſco applicandū,non aūt hæredi acqui
23 rendū. ¶ Secundo † quādo à legatario infertur iniu-
ria viuo teſtatori,priuatur legatarius legato,& rema
net hæredi „quoniā ſicut potuit illud expreſsè reuo-
care, ita propter iniuriā ſibi illatā in vita tacitè videt̃
legatū reuocare,& non debetur legatario, ſed rema-
net hæredi,vt no.in d.l.fideicommiſſum,& probat̃ in
l.3.§.fi.& in l.ex parte cū ſimil. ff.de adimen.lega. Sed
quādo legatarius cōmiſiſſet aliquid poſt mortē teſta-
toris, per quod teſtator in illius vita fuiſſet offenſus,
tunc ex quo expreſsè teſtator reuocare nō potuiſſet,
quia per mortem,quæ omnia ſoluit,finitur, & extin-
guitur volūtas.§.deinceps in auth.de nuptijs , & in c.
ſi gratioſè de reſcri.in 6. ꝑꝑ delictū commiſſum poſt
mortem teſtatoris non poteſt dici tacitè reuocatum
legatum à teſtatore, cum expreſsè nō potuerit ab eo
tunc reuocari,& ideo ſi ab ipſo legatario aufertur le-
gatum tanquā ab indigno,illud eſt applicandū fiſco,
vt per Bar.in d.l.j.ff.de his,quib.vt indig. & dicit Bart.
in l.j.C.eo.tit ꝙ iſta eſt regula ꝙ id, quod aufertur ab
indigno,applicatur fiſco , qn̄ quis eſt factus indignus
propter ſuū delictū,vt in d.l.j.& per totum.ff. & C. de
his quib.vt indig.& gl.in d.l.j.ſed quando quis eſſet in-
dignus abſque ſuo delicto,tunc non applicatur fiſco.
l.ſi pater.l.nec apud.C.de hær.inſt.ſed in caſu iſto mu-
lier priuata,& facta fuit indigna ꝑꝑ delictū ſuum,hoc
eſt ꝑꝑ ſturpum commiſſum poſt mortē viri, ergo le-
gatum applicandū eſt fiſco , non aūt pertinere debet
ad filium hæredem,vt ex his, & alijs, quæ ad idē ten-
dunt,videntur in caſu noſtro velle doct. cōiter in d.l.
ſororē,in d.l.fideicommiſſum,& in l.3.vbi Imo.ff de
vulg.& pup.& ibi Alex. quaſi circa fi. ¶ Præmiſſis tñ
nō repugnantibus, arbitror contrariū verius eſſe in
caſu,de quo agitur.Et pro hac ſnĩa ꝯria arguo ex vna
cōi theorica Bar.& doc.in l hæreditas in diſtinctione
in vl.col.C.de his, quib. vt indign. vbi colligitur hæc
24 cōcluſio,quā Bar.ibi appellat regulā, † ꝙ quādo quis
efficitur indignus legato ꝑꝑ ſuū delictū , quod reſpi-
cit iniuriā certæ perſonæ,tūc illud legatū nō applica-
tur fiſco,ſed pertinet ad perſonā , cui ex illo facta eſt
offenſa,vel iniuria.l.pe.C.de leg.vbi caſus; ſecus ſi de
lictū non reſpiceret iniuriā certæ ꝑſonæ, q̃a tūc fiſco
deberet̃,& ita intelligātur iura,quæ volunt, legatum,
quod aufertur ab indigno,debere applicari fiſco,vt ꝑ
25 Bar.& alios in d.l.hæreditas: † ſed propter vitā luxu-
rioſam,& inhoneſtā,ſeu ꝑꝑ ſtuprū cōmiſſum ab vxo
re poſt mortē viri vxor fit indigna legato,& relicto ſi
bi facto à marito vt s̃. & hoc delictū reſpicit iniuriā fi-
liorū,vt expreſsè tradit Bar.in l.pen. C.de adult.§.fi.in
auth.de reſti.& ea,quæ par.&c. & in §.ſi aūt verſi. nos
autē in auth.de nuptijs. §.Gregoria ver. perſpeximus
in auth.de non eligen.ſecun.nuben.Alex.in l.2.in pe.
colum.cum antecedenti.ff.de vulg.& pup.ergo in ca
ſu noſtro legatum , quo priuanda eſt Berta , applicari
debet filio,& hæredi teſtatoris,& non fiſco. ¶ Præte
26 tea, † propter iniuriam illatam ab vxore viro , eiuſq;
memoriæ, & animæ ex immaturis nuptijs , & magis
ex ſtupro iuxt.tex.in d.§.ſi autem verſi.nos autem, &
in §.nos igitur iūcto.d.§. Gregoria. & etiam in d. §.fi.
in auth.de reſti.& ea quæ par.cū ſimil.legatū, quo pri-
uatur mulier,non eſt applicandum fiſco, ſed hæredi-
bus ipſius mariti,filijs non extantibus, quia etiā hęre
dibus mariti per ſtuprū mulieris cōmiſſum in vidui-

tate dicitur inferri iniuria, vt per Bar. in d. l. pen. C. de
adulter. vt in terminis voluit Salic. in d. l. hæreditas in
27 vlt. col. ¶ † Rurſus dicit Bal. in l. 3. ff. de teſta. ꝙ quan-
do hæres, vel legatarius eſt indignus propter verū de-
lictum ſuū, qđ ſolum reſpicit iniuriā publicā, tunc le-
gatū, & hr̄ditas applicatur fiſco. l. papinianus. §. memi
niſſe. ff. de inoff. teſt. ſecus ſi non ꝓꝑ ſuum delictū, ſed
propter malos mores ſuos, vt in caſu. l. j. C. de ſecun.
nup. q̄a tunc nō applicatur fiſco, ſed hr̄di, & ita ēt not.
Ang. in d. §. meminiſſe: ſed qn̄ mulier ī honeſtè, & lu-
xurioſè viuit poſt mortē viri, ęquiparatur mulieri nu
benti infra tēpora luctus quoad pœnā, quoniā debet
puniri propter malos mores ſuos eadē pœna, qua ſe-
cūdo nubētes ĩ. tempora luctus, vt ſ. ergo legatū, in cu
ius amiſsione punit, debet applicari filijs, & hr̄dibus
28 mariti, & non fiſco, ſicut in d. l. j. applicatur: † Salic. ēt
in d. l. hr̄ditas dicebat legata relicta vxori, quibus ipſa
priuabatur propter tranſitū ad ſecunda vota infra tē-
pora luctus, hæredibus mariti deberi ꝓpter iniuriā il-
latā ipſi marito defuncto, cū quo hęredes ipſius cēſen
tur eſſe vna, & eadē perſona, vt in auth. de iureiuran.
à morien. præſt. Quod ſi hoc dicimus de hr̄de, quanto
magis de filio hærede dicendum eſt, qui longè maio-
ri iniuria dicitur affici? tum quia eſt filius, cui ex inho-
neſta, & luxurioſa vita fit in iuria, tum quia hæres, cui
etiā hoc reſpectu irrogatur iniuria, vt ſupra. Nil mi-
rū igitur, ſi filius in caſu noſtro præferendus eſt fiſco.
29 ¶ Hanc ſententiā adiuuat † illud quoq;, quod voluit
dominus meus Sozi. in l. 2. in 14. col. in verſi. circa ter
tiā coniecturā &c. ff. de vul. & pup. ꝙ mater ex tacita
pupillari excluditur ex præſumpta mente teſtatoris;
& ad interpretandā mentē, Bar. & alij communiter di
cunt pręſumi illā, quando mater pupilli & ſic vxor te
ſtatoris poſt illiꝰ mortē vixit luxurioſè, & inhoneſtè:
facit id, quod voluit Ang. in d. l. 2. & in l. p̄cibus in le-
ctura Paduana. C. de impub. & Aret. in conſi. 155. in 6.
col. ſi ergo ex mente teſtatoris excluditur, ergo non
ex legis diſpoſitione iux. not. per Bar. in l. j. ff. de his,
quib. vt indign. & ideò non debet applicari fiſco, ſed
30 debet remanere hæredi, † quia fiſco applicātur ea, q̄
ex legis diſpoſitione ab indigno auferentur l. j. & per
totum. de iur. fiſc. ¶ Corroborantur præmiſſa ex ijs,
quę in d. l. 2. in prin. circa fi. præſupponunt Aret. & So
zi. & doct. cōmuniter in d. l. ſororē, & ī d. l. fideicōmiſ-
ſum, per Bar. in l. ſi ſingulos. ff. de annuis lega. Bal. in l.
31 fi. in 2. col. C. de indict. vidui. toll. † ꝙ propter ſtuprū
vxoris ipſa perdit legatū, quod iam ſibi fuerat acquiſi
tū, & fiſco applicatur, ſecus ſi tempore ſtupri, & com
miſſi delicti nondum legatum fuiſſet realiter, & cum
effectu acquiſitum, quia illud nō applicatur fiſco, ſed
32 remanet hæredi: † Sed quādo vxori factū fuit annuū
legatū, prout eſt legatū alimentorum, maximè quan-
do factum fuit, donec caſtè vixerit &c. illud dicit pu-
rum pro primo anno, & pro futuris, quibus nō vixit
caſtè, dicitur cōditionale, taliter, quod nō dicitur vxo
ri acquiri pro futuris temporibus ex defectu condi-
tionis, vt per Bart. in l. damnas in prin. ff. de vſufr. leg.
Bal. in l. fi. C. de indict. vidui. toll. & in l. j. C. de fideico-
miſſ. Ang. in conſi. 109. Bar. & alij in l. 2. ff. de vulg. &
pupill. ergo in caſu noſtro legatū vſusfructus, quod eſ
ſe dicitur legatū alimentorū, vt ſupra, & cōſequenter
annuū, Item legatū annuū librarum octingentarum,
quod nunquam fuit debitum vxori, quia conditio eiꝰ
nondum euenit, debet dici acquiſitum filio, & hære-
di, non autē fiſco, arg. l. vnicæ. §. ſin autē ſub conditio-
ne. C. de caduc. tollen. & hæc fuit cōſideratio ſumpta
ex ijs, quæ voluit ēt Io. de Imol. in l. in ſubſtitutione in
33 2. col. ff. de vulg. & pupill. vbi inquit, † ꝙ quādo vxori
fuit relicta quātitas aliqua, donec vidua erit, & caſtè, &
honeſtè vixerit, relictū videt̄ eſſe annuū, l. legatum de

annu. leg. l. qui concubinam. §. vxori. ff. de leg. 3. l. ...
de cōdi. & demon. & ideò ſi ipſa trāſiuit ad ſecūda vo-
ta, aut inhoneſtè vixerit ꝑ ſequenti tēpore fiſcus le...
tū non haberet, ſed remaneret hæredi, vt ſupra. ¶ ...
ſtantibus pręmiſsis, apparent reſoluta ea quæ ſupra ...
ꝯtrarium fuerunt adducta ex mōte doc. in d. l. ...
poſt glo. & in d. l. fideicōmiſſum cum ſimil. q̄a proce-
derent in legatis factis vxori, quæ expoſcerent ...
pręſtationē, & quę nō haberent cauſam ſucceſſiuam ...
q̄a cum illa eſſent ꝑfectè acquiſita ante, quam ...
luxurioſè vixiſſet, fortè attentari poſſet, ...
applicanda fiſco, & pro qua differentia facit ... vo-
luit Alex. in apoſtil. ad Bar. in l. in repetendi ... Bar.
ibi. ff. de leg. 3. ſed ex alijs rationibus etiam ...
eſt idē in legatis non habētibus cauſam ſucceſſiuam
nec contientibus annuas, ſeu diurnas præſtationes,
cum ex ſtupro, & vita inhoneſta mulieris fili...
1edes afficiātur iniuria, & offendi dicant. ...
non fiſco debēt acquiri. vt per Bart. in d. l. ...
vlti. col. C. de his, quib. vt indign. Pręterea ...
allegata procederent, quando ex legis diſpoſitione
mulier priuaretur, ſecus ſi ex pręſupta mente teſtato-
ris, vt voluerūt inſignis preceptor meus Sozi. & A-
ret. in l. 2. in princ. circa fi. ff. de vulg. & pupil. Multipli
citer etiā poſſet reſpōderi ex ijs, quæ dixi ſupra ad fa-
uorem filij vt q̄libet pōt colligere. ¶ Venio ad ſepti
mum dubium, Vtrū ſtuprum dicatur probatū, & cōſe-
quenter Berta dicatur inhoneſtà vixiſſe, & illegitimum
partum peperiſſe ex eo, quia ipſa infra centum, & ſe-
ptuaginta dies à die contracti ſecundi matrimonij ...
perit; & omiſſo multiloquio, ſed adhærendo opi-
ni doctiſsimi Hippocratis, quæ à noſtris Iurecō...
fuit approbata, vt in l. ſemptimo mēſe. ff. d ſtat. ho...
34 & in l. inteſtato in fi. ff. de ſuis, & legit. † dicendū ...
ſam ſtuprū cōmiſiſſe, & partū illegitimum ...
quia niſi partus natus fuerit intra centeſimū, & ...
geſimū diē ad minus, dicitur illegitimus, ...
intra cenſimum, ſeptuageſimum diem, & ...
teſimum, & octuageſimum ſecundum diē ...
tracti matrimonij non poteſt dici natus ex ...
monio, & cōſequenter dicitur ſpurius, & illegi...
viduali tempore procreatus, & dicit glo. in d. l. ...
mo, quòd ſi à die contracti matrimonij partus ...
eſſet intra ſex menſes, & duo dies, vel ſaltem diē ...
dici poſſet ꝑfectè, & integrè natus ex ipſo matrimo-
nio, quoniā ſatis eſt tetigiſſe duos dies. vel vnum ...
ptimo menſe, alioquin diceretur partus imperfectus,
& viuere nō poſſet, ſi verò eſſet integrè & ꝑfecte na-
tus, et viueret ꝑ aliquos menſes, diceretur ſpurius, ...
illegitimus, non natus ex illo matrimonio, vt col...
tur ex glo. in d. l. ſeptimo, & ex glo. in §. fin. in ver. ...
35 cto in authen. de reſtitut. & ea quæ par. † Simili...
la, quæ peperit filium poſt mortē mariti poſt ...
menſes, & duos dies ad plus, non dicitur natus ...
rito præmortuo, ſed natus cēſet de iure illegi...
& ſpurius, vt eſt glo. in d. verb. imperfecto, & ...
cum glo. in d. l. inteſtato in fin. & in d. l. ſeptimo ...
eſt text. clarus in d. §. fina. in authen. de reſtitut. ...
quæ par. & hoc ſequuntur docto. communiter ...
to. & alij in l. gallus in princip. ff. de liber. & poſth. ...
Sozin. Alexan. Areti. & communiter cæteri, ...
Bald. in authen. ijſdem. C. de ſecund. nupt. Quo ...
prædictis infertur quòd filia, quæ nata fuit ex B...
olim vxore Titij poſt tres annos à die mortis ...
Titij, & intra centeſimum ſeptuageſimum di...
die contracti matrimonij cum ſecundo viro ...
poteſt dici filius natus ex Titio primo marito ...
etiam legitimus ex matrimonio ſecundo loco ...
tracto, & ꝯſequenter euidēter, & vt ait legiſlator ...
§. fin. indubitanter conſtat probatum fuiſſe, et ...
pro-

prū, et vitā luxurioſam ipſius Bertæ, et ideo priuata
omni cōmodo teſtamentario,& cōmodo ſibi le
gato à primo marito, vt ſ̃.dictū fuit, & ar.d.§.fi.cū ſi-
milib.† Nec prædictis aduerſatur, ꝙ natus in viduita-
te ex eo, q poſtea matrimoniū cōtraxit cum ipſa par
riēte, quoad oēs effectus ēt ſuccedendi dicitur legi-
timus non aliter,ac ſi natus eſſet ex legitimo, & vero
matrimonio, vt in c.tāta cū glo. q filij ſint legit.& ibi
plenè habetur,ergo nō debet facere matrē incurrere
pœnā; qa primo reſpōdetur,ꝙ & ſi talis dicatur legiti
mus quoad oēs effectus,nō tamē verè & ꝑpriè, ſed fi-
ctè legis fictione,vt in d.c.tāta ibi habeātur, qđ verbū
denotat fictionē,& improprietatē ad not.per Bar.in l.
maritus §.legis iuliæ.ff.de adul.& in l.ſi is q pro em
ptore ff.de vſucapio.Secundo,& melius reſpōdet,† ꝙ
ſubſequēs matrimoniū operatur, vt filij antea nati ꝑ
legit. habeātur, & ſint legitimi & remouet oēm turpi-
tudinē, hoc verū eſt quoad ipſos filios natos, q in nul-
lo peccarunt, vt in auth.quib.mod.nat.effi.legit. & in
auth. qui. mod.natu.effi.ſui.per totum & maximè cir
ca ſinē, ſed nō remouet turpitudinē, & delictū ipſius
mulieris, quæ peccauit ſaltē quoad ea,quæ ex turpitu
dine ſua, & ex ſtupro cōmiſſo alijs forent acquiſita,
ar. d.l.j.& ꝑ totū C.de ſecun.nup.cum ibi no.& colli
gitur ex iis, quæ habentur ꝑ Abb.& alios in c. pen. &
fi. extra de adult.vbi ēt hodie illa, quæ nupſit infrà tē-
pora luctus, punitur in pœnis introductis nō in pęnā
nubētis, ſed in fauorē filiorū.¶ Aggredior octauū du
biū, vtrū filio infanti, ſeu pupillo detur reſtitutio in in-
tegrum aduerſus ꝑmiſſiones, & obligationes factas
ipſi filio eius matri in inſtrumēto trāſactionis, vel
quod remediū cōpetat: Et videtur primo aſpectu, ꝙ
38 nō cōpetat reſtitutio, nec aliud remediū, † quoniā ſi-
cut iudicata,& iuramēto,ita trāſactione finiūt nego-
tia, & tollunt iura cōpetentia, vt in l.j.cū gl.& ibi Bar.
& alij in l.2.ff.de iureiu.l.cās l.vbi pactū, non minorē
C.de trāſact.¶ Secundo † in hmōi tranſactione inter
uenit præſentia tutorū, amicorum, ac ēt decretū Se-
natus, ergo debet præſumi iuſta,ſpōtanea,& abſq; do
lo, ar. l. trāſactionē C.de trāſact. l. nō eſt veriſimile
ff. quod met.cauſ.l.2.C.de his q per metum iud.non ap
pella. & ideo nō eſt reuocāda,ar.l.j.C.q & aduer.quos
cū gl.¶ His tamen,& allijs non obſtantibus, conclu-
dendum eſt, ipſum pupillum, vel tutores eius noīe ēt
durante minori ætate debere reſtitui, propterea quia
de læſione ipſius conſtat euidēter ex ijs,quæ demū ad
notitiā tutorum deuenerunt,† Nam cum Berta tēpo-
re trāſationis iam commiſſet ſtuprum, quod tunc tē
poris ignorabatur, profectò nihil, quod ſibi foret le-
gatum etiam ex dotis cā,debebatur,cum facta iā eſſet
ob eius inhoneſtā vitā illis relictis indigna, vt ſ̃.de mō-
ſtratum fuit,igitur talis tranſactio, & promiſſio in ea
appoſita erroris ignorantiæ prætextu per integ.reſti.
eſt reuocāda l.ſub prętextu la 2.C.de trāſ.l.minoribus,
& l.pen.C.de in inte.reſt.min.¶ Præterea † ob cām lę
ſionis quæ affectus eſt minor ex trāſactione, vel pa-
cto,& iureiurando, minori datur reſtitutio, vt ī l. nā
& ſi poſtea §.ſi minor ff.de iureiurā. quā reſtitutionē
ob enormen læſionē poſſunt petere ēt tutores,& legi
timi illius adminiſtratores, qui iurauiſſent non cōtra
uenire contractui,nō obſtāte eorū iuramēto, & hoc
pupillorū primū iuramentū, quo ipſi ab initio offi
cij iurauerūt ſe vtiliter rē pupilli adminiſtraturos, vt
eſt glo. not. in c.j.in verb.contractum de in integ.reſti.
lib.6. alia ſimilis eſt in c.ſi quis præsbiterorū de reb.
eccleſ. & ibi Abb .et melius per ipſum in c. j. de iureiu
ran. & hoc aliàs ſequutus ſum in meįs qq. familiaribꝰ,
in q. 27. cū ſequenti.¶ Secūdo hanc partē confirmo,
† Nā quamuis auctoritas,& decretū ſuperioris reddat
contractū eccleſiæ,ſeu minoris in ſe validū,tamē ſi do-
ceatur de læſione enormi ipſius minoris,ſeu eccleſiæ,
q in hoc ęquiparātur,aduerſus talem cōtractū ad illū
inualidandum competit reſtitutio in integ. vt eſt tex.
cū gl.& ibi Abb.in c.ad audientiā de reb.eccle.nō alie-
nan.tex.clarus,& ibi gl.Abb.& alij in c.j.extra de in in-
teg. reſti. gl. in ſumma in fi. verb.12.q.2. & probatur
arg.tex.in d.l.nam & poſtea §.minor,& optimè in d.l.
ſi minoribus la j.& la 2.vbi ſi minor fuerit læſus in cō-
tractu, ratione ignorantię, ſeu prętermiſsione reſtitui
tur in integrum, ergo alio reſpectu ibi præſupponit
contractū fuiſſe validū, videlicet qa in eo fuerit ſerua-
ta forma,& ſolēnitas,hoc eſt auctoritas tutoris,& de-
cretū ſuperioris interuenerit, alioquin cōtractus eēt
nullus ipſo iure, & non daretur reſtitutio quo actum
validū pręſupponit in ſe,vt in l.in cauſę §.pomponius
ff. de minor.ſed tantum diceretur de nullitate, vt ha-
betur in d.c.ad audientiam,& in d.c.j.de in integ.reg.
43 cum ſimil. ſ̃.alleg. ¶ Præterea † ex quo pupillus, vel
eius tutores nondum ſoluerunt, competit ei condi-
ctio indebiti ,vt liberetur ab obligatione,& ꝑmiſsio
ne facta matri ſuæ,ex quo ignoranter facta fuit, nam
pupillus infans abſq; dubio ignorauit, arg.l. quamuis
§.infans ff.de acquir.poſſeſ.§.pupillus inſt.de inutil.ſti
pul.Ignorauerūt etiā tutores ipſius, ac ſenatores, qui
decretum interpoſuerunt, ſtuprum fuiſſe cōmiſſum
à dicta Berta,& cōſequēter legata illi facta nō deberi,
ergo ad condicendam liberationem ab illa obligatio
ne, & ꝑmiſsione ignoranter facta eidem pupillo cō-
petere dicitur vel cōdictio indebiti ante ſolutionem
l.ſi is qui, l.is qui, & l. fideicōmiſſum ff.de condic.in-
deb.& optimus eſt tex.in l.2.C.eo.ti.vel ſaltē cōdictio
ſine cauſa,vt in l.ſi non tranſactionis C. de iuris et fac.
igno.l.j.l.qui ſine ff. de condic. ſin. cauſ. crediderunt
enim tutores legata deberi efficaciter ipſi Bertæ ma-
tri,cū tñ ſecus eſſet, vt ſuprà,ergo poteſt competere
cōdictio ſine cauſa vt in d.l.j. quinimmo dici poteſt,
quod ipſi vxori, hoc eſt Bartæ volenti agere ex tran-
ſactione , & ꝑmiſsione in ea facta , poſsit opponi ex-
ceptio doli,quoniam ipſa ſciens ſtuprū à ſe cōmſſum,
& conſequenter ſe priuatam , & effectam indignam
legatis ſibi in teſtamento factis fraudulēter,& doloſè
induxit tutores pupilli ad contrahendā tranſactionē
prædictam, & ideò contra ipſam obſtare dicitur doli
exceptio, vt in l.2.§. ſi quis ſine cauſa cum ibi no. &
in §.& generaliter ff.de dol.exceptio.Nō enim eſt du-
bium,ꝙ Berta ipſa dolo fecit,ſciens ſe ſtuprū commi-
ſiſſe,& grauidam fore,inducendo tutores ad promit-
tendum,& tranſigendum ſecum ante, quam eius tur
pitudo detegeretur, & ſic à domo viri , & legato ſibi
facto excluderetur ; hæc enim ſunt preſpicua indicia
doli ſui ar.l.dolum C.de dolo.l.2.§.j.ff. de except. dol.
cum ſimil.Et ex prędictis apparent ſublata iura,& mo
tiua primo loco relata, quoniam vbicunq; de enor-
mi læſione minoris conſtat , ipſi non eſt deneganda
reſtitutio in integrum vltra alia etiā remedia,quæ ip-
ſi in caſu occurrenti competere poſſent,vt dictū fuit,
& euidenter ꝯſtare dicitur de enormi,immo de enor
miſsima læſione,cum fuerint in contractu tranſactio
nis promiſſa ob duplicem cauſam , videlicet propter
alimēta futura,& ob dotē legatā,de cuius numeratio
ne non apparet, viginti millia liberarum, vel circa, ꝑ
ut in inſtrumento tranſactionis,& tamen illo tempo
re,quo fuit trāſactū,ꝑpter ſtuprū, & eius vitā luxurio-
ſam ſibi nihil fuit debitum,cū iā eſſet effecta indigna,
vt ſuprà plenè demonſtratū fuit. ¶ Quoad vltimum
dubium,an exceptiones,quæ danť,& competunt con
tra mulierem agentem ex tranſactione,& promiſsio-
nibus in ea factis,poſsint opponi contra maritum agē
tem , cui dos fuit promiſſa de pecunijs in trāſactione
44 cōuentis;De hoc ambigere vanū vr̃, † cum habeamus

iura clariſsima, quę ad fauorē mariti facere vident̄, vt
habetur in l. cū in fundo in fi. ff. de iur. dot. & in l. ſi do
natur⁹ §. j. ff. de cōdic. cauſa dat. & in l. purè §. penul. in
l. apud celsū §. ſed & ſi mulier ff. de except. dol. vbi ſi
mulier ꝯtrahens matrimoniū fecit ſuū prætēſum de-
bitorē noīe dotis marito promittere, & maritus velit
agere contra aſſertū debitorē, qui noīe mulieris mul-
ta promiſit, & debitor excipiat ſe non teneri mulieri,
neq; eſſe verū illius debitorē, non audit̄ cōtra mari-
tū, ſed ſolū contra vxorē, quoniā cū maritus id habe
re debeat ex cauſa dotis, & ſic ex titulo oneroſo, exce
ptione nō eſt ſubmouendus, ſi ꝗdem ducturus vxorē
nō eſſet, vel illā expulſurus, iuxta tex. in l. fi. C. ad velle-
ia. niſi dotē accepiſſet, vt in d. l. pure §. pen. de dol. ex-
ceptio. & in d. §. ſi mulier, nā ex quo marito fuit ꝑ de
legationē ꝓmiſſū, ipſe agēdo ſuū negotiū gerit, nec
decipiēdus eſt, qđ fieret, ſi cogeret̄ indotatā vxorē ha
bere d. l. ſi donaturus §. j. & ad idē eſt tex. in l. ſi nō debi
torē ff. de nouatio. ¶ Sed prædictis iuribus nō obſtan
tibus, in caſu, de quo agitur, mihi vr̄ verius, ꝙ maritus
ijsdē exceptionibus poſsit excludi, ꝗbus ipſa mulier,
45 † quoniā ea, quæ habent̄ in dictis iuribus, procedūt, ꝗ̃
do maritus nihil dolo feciſſet, & ſic bona fide verſat⁹
fuiſſet, ſecus ſi dolo malo aliꝗd fecerit, & cū vxore do
lū commiſerit, ꝗa tunc ēt contra maritū exceptiones,
quę darent̄ contra mulierē, poſſent exerceri, vt ē tex.
clarus ꝗ ſe ipsū in hoc declarat, in d. l. ſi donaturus §. j.
ibi, & nihil dolo facit &c. ſed ī caſu, de quo agit̄, mari-
tus particeps fuit doli circa id, ꝓpter qđ mulier exclu-
dit̄, & excludi pōt à petitione, ſi ageret, ꝗa ſtuprū, ob
qđ facta fuit indigna, cōmiſſum fuit cū illo, ergo &c.
¶ Secundo p̄dicta iura loquunt̄, quando p̄tenſus, vel
nō verus debitor mulieris pro ipſa muliere ex cauſa
dotis promiſiſſet futuro marito, nā in caſu iſto ꝓce-
dit deciſio, & ratio deciſionis illorū iuriū, ſecus ergo,
ſi nō marito, ſed tanquā debitor vxoris ꝓmiſiſſet ipſi
vxori ſimpliciter ſoluere id, qđ ſe debere credebat, ꝑ
ut ī caſu noſtro cōtingit, ꝗa tūc ſi maritus, cui mulier
poſtea dotē ꝓmiſiſſet, contra debitorē mulieris age-
re vellet, excluderet̄ illamet exceptione, qua potuiſ-
ſet excludi vxor, cui ſolū fuit à debitore ꝓmiſſū, nec
in caſu iſto loquunt̄ iura ſ̄. allegata, immo arguendo
ex illis iuribus, quæ loquunt̄, qñ aſſertus debitor pro-
miſiſſet, futuro marito, infert̄ ſecus eſſe, ſi ꝓmiſiſſet
ipſi vxori ſimpliciter, qđ credebat ſe debere. ¶ Præte
rea animaduertēdū eſt, ꝙ aut in caſu occurēti p̄tenſus
debitor tanquā ab vxore delegatus ꝓmiſit futuro vi-
ro illud, ī quo ſe eſſe debitorē vxoris credebat, & tūc
ꝗ̄uis regulariter eadē exceptione, qua potuit mulier
excludi, maritus nō excludatur, vt in d. l. purè §. pen. &
in l. apud §. ſi mulier ff. de excep. dol. tñ in caſu iſto ſe
cus eſt, tum rōne doli mariti, vt dictū fuit, tū ꝗa mihi
non p̄ſupponitur, nec cōſtat delegationem fuiſſe fa-
ctā, cōſentiente pupillo debitore, ſeu eius tutoribus
auctoribus, ergo illa non potuit operari obligationē
pupilli debitoris fuiſſe trāſfuſam ī maritū l. j. C. de no-
uatio. cū ibi not. Aut verò mulier, cui fuit ꝓmiſſum à
pupillo, vel eius tutoribus nō delegauit, ſeu iura, q̄ ip-
ſa habebat, ſeu habere credebat aduerſus pupillū, ceſ
ſit futuro marito, & illū procuratorē in rē ſuā pro do
te cōſtituit, qđ facere potuit, ēt non conſentiēte, im-
mo inuito, & ignorāte debitore pupillo, vt in d. l. j. C.
de nouatio. & habet̄ per gl. & doc. in l. delegare la j. ff.
46 eo. tit. & † tūc exceptiones, ꝗbus poterat excludi mu-
lier, opponi poſſunt cōtra maritum, & illū pariter ex
cludunt, quoniā exceptiones, quæ dātur cōtra ceden-
tē, cōpetunt cōtra ceſsionariū, ꝗ vtitur iure cedētis. ar.
l. exceptiones ff. de exceptio. Sali. ī d l. ſi donatur⁹ §. j.
qui ſic declarat illū tex. per not. per Bar. poſt Dyn. in l.
doli ff. de nouatio. & per Cyn. in regul. ſi quis ī ius de

reg. iur. in 6. & ratio diuerſitatis eſt, ꝗa ceſsionari⁹ nō
vtit̄ iure ſuo, ſed iure cedētis, ſed creditor, cui facta
ſet delegatio, vtit̄ iure ſuo, ꝗa agit ex ꝓpria ſtipula[...]
ne. Quare ſi in caſu noſtro Berta, cui fuerat ꝓmiſſ[...]
trāſactione, poſtea ceſsiſſet iura ſua marito cōtra [...]
ſuū pupillū, res eſt clara, ꝙ ipſe maritus victricu[...]
pupilli agēdo ex iure ſibi ceſſo excludi pōt ijsdē exce
ptionib⁹, ꝗbus potuiſſet excludi mater ſua, q̄ ceſsit. [...]
terius ſuper præmiſsis dubijs pro nunc inſiſtēdum [...]
eſſe cēſco, cū ex dictis ſatis ſint enucleatæ diffi[...]
ꝓpoſitæ. Cętera ſupplebit eminētia clariſsim[...]

SVMMARIVM.

1 *Relictū petiæ terræ in gaudimentū importat plenā ꝓprietatē.*
2 *Legatum nō reſtringitur per verba illi adiecta per mod[...]*
3 *Vxor relicta domina, & patrona, ſeu domina & domin[...]*
domina, & maſſaria, vel ꝑ ſimilia verba, filijs, ſeu [...]
alijs deſcēdentib⁹ h̄r̄dibus inſtitutis, qđ ex hoc relict[...]
4 *Fructus bonorum hæreditatis à die mortis, & aditio[...]*
mixtioni; debentur hæredi.
5 *Adminiſtrans quomodolibet bona alterius ſiue commun[...]*
que is ſit, rationem adminiſtrationis, & reliqua ſoluere tene[...]

EPITOME.

VXOR, cui à marito teſtatore petia terræ in gau
dimentū fuit relicta, & quæ ab eodē domina, & patro
na omnium bonorum ſuorum relicta fuit, inſtitu[...]
h̄r̄dibus vniuerſaliter in omnis bonis filiabus ſuis, de
bet habere petiā tērræ quoad plenā ꝓprietatē, & q[...]
ad cætera duntaxat alimēta, illāq; præminentiā, & [...]
norē ī domo mariti, q̄, ꝗ̃, & quē ipſo viuēte habe[...]

Adminiſtrans quomodolibet bona alterius ad[...]
niſtrationis rationem, & reliqua ſoluere tenetur.

CONSILIVM XXXIII.

DE duobus principaliter dubitat[...]
poſito, inquo teſtator in eius te[...]
do. Tarſiæ vxori ſuæ in gaudim[...]
bis teſtamēti vtar, quandā petiā terr[...]
ratiuā, & aliā quandā petiā terræ vineatā, itē [...]
do. Tarſiā dominā, & patronā oīum bonorū [...]
poſtea vniuerſaliter ſibi h̄r̄des inſtituit in oībus bo[...]
quatuor ipſius teſtatoris filias æquis portionib[...]
pro quarta parte, cum ſubſtitutione, de qua in te[...]
mento: Primo, quid debuerit do. Tarſia conſequ[...]
relicto ſibi facto per illa verba dominam, & patro[...]
omnium bonorum. Secundo, an Baronus ma[...]
Antiliæ vnius ex filiabus d. teſtatoris, qui ſolus gube[...]
nauit, & adminiſtrauit omnia bona hæreditatis d[...]
ſtatoris, ſaltem à die mortis teſtatoris teneatur ra[...]
nem adminiſtrationis reddere, & cui. ¶ Quoad [...]
mum ſtudens veritati, & non neceſſaria omitte[...]
1 co, † do. Tarſiā debere conſequi, & habere illas
petias terræ quoad plenam proprietatem, quia[...]
tor, relinquēdo eas in gaudimentum, vr̄ adiec[...]
2 verba in gaudimētū per modū cauſæ, † q̄ non re[...]
git legatū, vt colligit̄ ex no. ꝑ gl. ibiq; Pau. Ca[...]
Bar. & alij in l. Titia cū teſtō §. fi. ff. de leg. 2. & [...]
not. per Bar. in l. libertis in prin. ff. de alimē. & c[...]
3 cū ſimil. allegatis in d. l. Titia: Et † ꝑ illa alia verba do
minā, & patronā teſtator cenſetur voluiſſe, ꝙ vxor
lum haberet illum vſumfructum, & illam præmi[...]
tiam, & honorē, quē, & quā habebat tēpore vi[...]
mariti: & ita interpretata fuit communis cōſuet[...]
quæ vbiq; ſeruat̄, quādo vxor per hæc, vel ſimili[...]
ba fuiſſet relicta domina, & dominatrix, ſeu do[...]
& maſſaria, & filij eſſent h̄r̄des inſtituti, vt volu[...]
& alij in d. l. Titia cum teſtō §. fi. Bal. in auth. ho[...]

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN